

Paauglystė: gyvenimas kaip viešbutyje

Kai kuriems tėvams labai sunku apsispręsti, ko galima reikalauti iš paaugusių vaikų, tebegyvenančių su jais. Dažnai mamos skundžiasi, jog jų sūnus ar dukra (dažniau sūnus, nes nuo seno tebėra taip, jog dauguma mergaičių išmokamos prisiimti atsakomybę už save ir savimi pasirūpinti) elgiasi taip, tarytum gyventų viešbutyje, o ji būtų kambarinė. O pačiam vaikui nė į galvą nešauna bent ką nors padaryti visos šeimos labui. Paauglys išeina ir pareina, kada užsimano, beveik niekada nepasako, ar pareis vakarieniauti, bet vis tiek nori, kad būtų pasirūpinta jo baltiniais, lova švariai paklota, jis pats nuvežtas automobiliu, kur jam reikia, o kai jį aplanko draugai, kad ir jie būtų pavaišinti.

Vaikai elgiasi taip, tarsi gyventų viešbutyje. Kas šioje situacijoje kaltas? Nepulkime kaltinti paauglius: paaugliai įpranta taip elgtis, jei tėvai tegali jiems pasiūlyti tiek, kiek viešbutis savo svečiams – būtent gerą aptarnavimą. Vaikai visada prisitaiko tiek prie „vidinės“, tiek prie „išorinės“ tėvų elgsenos, tad, kai tėvai savo noru tampa vaikų tarnais, juos traktuoja kaip svečius, tai ir vaikai pamažu perima tą vaidmenį. Žinoma, jog tai be galo neteisinga tėvų požiūriu: juk tėvai labai myli savo vaiką, o viešbutis tokių paslaugų neteikia.

Problema ta, jog tėvai meilę visuomet reiškia tokiu pavidalu, prie kokio vaikai pripranta. Kartais šeimoje tėvai išreiškia savo meilę paslaugų teikimo pavidalu, bet teikiamos paslaugos nėra meilė, o tik paslaugų kompleksas. Tai nereiškia, jog jis nesužadina tėvų širdyje jokių šiltų jausmų, bet jame nėra maistingųjų medžiagų, kurių reikia vaikui, kad vaikas augtų ir sveikai vystytųsi. Kitaip tariant, tėvai elgiasi gerų norų vedami, tačiau neapmąsto visko iki galo: pamiršamas vaikų poreikis duoti ką nors tėvams - prarandama santykių pusiausvyra.

Kai kurie vaikai, sulaukę aštuonerių devynerių metų, vis labiau rodo nenorą dirbti šeimai naudingus darbus, bet dėlto neverta sielotis. Tai tik reiškia, kad jie mato daugybę kitokios jiems mielesnės veiklos. O darbeliai, kurie tenka jiems namuose, paprastai yra mažiausiai patrauklūs. Ir tai visai normalu. Jie ir neprivalo tų darbų mėgti, turi tik padaryti tai, kas jiems priklauso. Be abejo, galima svarstyti, kiek ir kokių užduočių kam skirti, bet tik nė vienam nebūtų malonu metų metus jaustis neįgaliu ir naudotis privilegijomis.

Iš 15 metų paauglio puikiausiai galima reikalauti, kad imtųsi atsakomybės už save ir pasirūpintų savo daiktais, kad ir drabužiais (pats skalbtų, džiovintų, lygintų), neragindamas mokytusi arba dirbtų jam skirtus darbus, tvarkytusi kambarį ir neprašytų būti vežiojamas. Paauglys turi išmokti prisiimti atsakomybę už save., tačiau norint pakeisti vaikų santykius su tėvais, pastariesiems prireikia daug pastangų, o vaikai žymiai lengviau prisitaiko prie naujų aplinkybių.

Parengė psichologė Lidija Janušonienė, remdamasi knyga:

Jesper Juul. Paaugliai: kai auklėjimas nebepadeda. „Tyto alba“. 2010